

HANGYA

Szövetkezeti autonomia és ellenőrzés.

A román, magyar és szász nyelvű sajtóban egyaránt sűrű és megdöbbentő arányokban olvassuk a szomorú hírt, hogy hivatalosan megbízott közellátási szervek még mindig hogy visszaélnék a nép és az állam érdekeivel. A nép anyagi jólétének emelésére és jelen kinos gazdasági helyzetének javítására az állam által áldozatul hozott nagy tőkék, mint sikkadnak el egyéni önző és tisztességtelen kis érdekek feneketlen és lelkiismeretlenséggel bélelt zsebeiben, hogy a nemes intenciókkal nyújtott állami támogatásból a hiányos és rossz közellátási tevékenység és ellenőrzés miatt, miként válik egy verejtékes fáradsággal falra hányt borsó, hogy az állam szem elé tűzött népjóléti és consolidáló céltól, csak a rossz adminisztratív ellátási és ellenőrzési technika miatt, mind távolabb és távolabb kerülnek és hogy e téren a legmesszebbmenő megtorló intézkedések kilátásbáhelyezése dacára, még mindig vannak felelősségteljes és államilag megbízott hü elemeknek vélt mérész hivatalnokok, akik közéletmezés és közszolgálat alatt a saját egyéni túltápláltságukat értik, elvont milliárdokat érő éhségek árán saját kis számu feneketlen gyomraikat sietnek, élve a bizalommal, egyedül töltögetni.

Mi, akik a közellátást szövetkezeteink utján évtizedek óta a csatolt területeken saját autonom, tehát állami ellenőrzéssel nem támogatott szövetkezeti hálózattal végezzük és börtönnel, hivatalvesztéssel, helyes, tisztességes működésünk biztosítására soha senki nem fenyegetett; mi akik a milliárdok helyett az üzemi költségeket fedező krajcáros jövedelmekkel és a szép szóval vagyunk fizetve, soha se lettünk, mert nem lehattunk panamákkal és visszaélésekkel, sőt még kisebb köteleesség mulasztással senki részéről megvádolva.

Ismét kérdezzük, hogy fejlett és szépen működő a viszonyok nehézségeinek keresztjét magas homlokkal és törhetetlen kedvvel viselő kis szövetkezeteink merjék-e önként feladni autonómiájukat és csak ezuton biztosítható ellenőrzési tevékenységüket, merjék-e állami kezekbe tenni le szövetkezeti vagyoniuk és ügyük irányítását akkor, mikor érthetetlen és tágranyilt szemekkel éppen azt látják, hogy az állam saját megbízott alkalmazottjaival hasztalanul próbálkozik. Hogy értsük meg és hogy

viselhessük el annak az érvelésnek az igazságát és állam érdekekkel indokolt célszerűségét, hogy a szövetkezeti autonomia, melynek keretén belül a legutolsó tag is befolyhat az ellenőrzésre, irányításra és ezzel a visszaéléseket lehetlenné teszi, az az autonomikus szervezet már használhatatlan, tökéletlen és megbízhatatlan és államilag megbízott tisztviselői kar és a szövetkezeti központ irányítására kell bízni a szövetkezetek működését és vezetését, vagyoniuknak kezelését és e vagyoni kezelés ellenőrzését. Mikor lehetne időszerűbb és kiáltóbb szót szólni a szövetkezeti autonomia sürgős biztosítása mellett azokhoz, akik népünk sorsát intézik és a szövetkezeti fogyasztás és termelés alaptörvényeit a törvény szigorával biztosítani hivatottak, mint most, amikor bizalmatlanságunk és aggodalmunk a visszaélések végtelen számokká növekedett arányaiból táplálkozhatnak. Hát szabad állam érdekek jelezni ilyen körülmények között a szövetkezeti autonomia legkisebb korlátozását is? Hát nem az a legbecsületesebb honpolgár, aki éppen a nép ellenőrzéssel akarja a legszélesebb körű ellenőrzést a szövetkezeti uton történő széles körű gazdasági tevékenységben biztosítani? Csak az írhat, csak az érvelhet a mai consolidálatlan viszonyok között az állami ellenőrzés kátyuba rekedt, tört kerekű szekere mellett, aki előtt vagy ismeretlen a szövetkezeti ellenőrzés sokoldalúsága és fontossága, vagy éppen az ellenőrzés az, amelyet lehetlenné akar tenni. Biztosra vesszük, hogy akik tények ismerete alapján és tapasztalataikra építik fel felelősségük tudatában az állam komplikált épületét, a biztos és ismert talaj helyett nem fogják az ingoványos és posványos helyet választani a súlyos épület hordozására és lesz erejük és bátorságuk belátni, hogy a szövetkezeti autonomia kérdésében elfoglalt bizalmatlanság időszerűtlen és alaptalan, ellenben a centralizálás az állami közegek bevonásával ezidőszerűtlen és a szövetkezeti gazdálkodás mai kezdetleges volta mellett megvalósíthatatlan az ellátási lehetőségeken csak ront, a szövetkezeti szellem és nevelés és a nép bizalom megingatott volta, sőt teljes hiánya miatt. Ha a centralizáció céljai nem a tökéletesebb ellátást, hanem inkább más, előttünk csak sejtett célokat akarnak szolgálni, ezek megvalósíthatók minden bizonnyal az autonom gazdálkodás szervezetének változtatása és kor-

látozása nélkül is. Hiszen a cél, hogy élni és sikeresen dolgozni tudjunk mindnyájunk, tehát az állam jóléte érdekében és az erre alkalmas munkaszervezeteket meg kell becsülni és nem teoriák és teoretikusok papiros álmainak kísérleti nyulává alacsonyítani. Hisz itt a legtöbb ember legnagyobb boldogságának a szolgálhatásáról és a verekedő gazdasági egyéni érdekeknek harmoniába hozataláról van szó a produktív többtermelés érdekében, nem pedig egyesek igazáról, érdekeiről vagy prestige kérdéseiről. Nézzünk a tömegek lelkének tükrébe, ha érdekükben cselekedni akarunk és ne egyesek beteg, vagy természet-ellenes ideológiáit valósítsuk meg, erre komoly munkás ember vállalkozni amugy sem fog, és ha kénytelen lesz mégis erre, legfeljebb ő is úgy fogja fel majd kötelességét, hogy első sorban ő is egyéni érdekből fog cselekedni, amint azt feletteseitől megtanulta és látta.

A szövetkezeti autonomia nélkül szövetkezeti életet a szó igaz értelmében Romániában ezidőszerűtlen még elképzelni sem lehet.

A központ közleményei.

Az adókiutetések felülvizsgálata.
A „Hangya“ 9-ik számában részletesen közöltük a szövetkezeteknek küldött adóvégzések felülvizsgálatának szükségességét. Ezuttal ismét felhívjuk szövetkezeteinket, hogy a pénzügyigazgatóságok adókiutető végzéseire, kézhez vételkor azonnal írják rá az érkezés napját és a végzéseket nyomban küldjék meg nagyenyedi központunknak. Jövőben minden egyes adóvégzést felülvizsgálunk, hogy a növekedő adóterhek mellett a szövetkezeteket esetleg tévesen kivetett adók ne terheljék és, hogy a történt adókiutetés helyességét a szövetkezet érdekében minden egyes esetben ellenőrizhessük. Minthogy az adókiutető végzés annak kézhezvételétől számított 15 nap alatt felebbezhető csak meg és a határidő alatt a végzésnek meg kell tennie az utat a szövetkezettől központunkig és vissza, felhívjuk szövetkezeteinket a végzésnek sürgős és pontos beterjesztésére. Jöndulatulag felhívjuk az igazgatóság figyelmét arra, hogy ennek elmulasztásából származható károkért, alapszabályszerű felelősséggel tartozik.

Italmérési illetékek fizetésére vo-

natkozólag közöljük az érdekelt szövetkezeteinkkel, hogy a marosvásárhelyi adóhivatal a szövetkezetek italmérési illetékének lerovását csak az alábbi román szövegű nyilatkozat egyidejű kiállításával fogadja el.

Tehát felkérjük a fenti adóhivatal körzetébe tartozó szövetkezetek vezetőségét, hogy a kívánt nyilatkozatot az alábbi szöveg szerint írják le és cégbélyegzőjükkel lássák el és a negyedévenként esedékes italmérési illetéket ezen nyilatkozattal fizessék be.

Declarație.

N. N. szövetkezet din orasului Targul-Muras.

comuna.....

.....platesc taxa de beutura pe vreme
..... la perceptoratul in
Targul-Muras Lei ban adeca
..... Lei ban.

Targul-Mures la 1921.

Aláírás.

Az árubiztosításokra vonatkozólag tekintve, hogy megelőző közleményünk esetleg egyes szövetkezet figyelmét elkerülte, ismételten értesítjük szövetkezeteinket, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezete a régi központ utján eszközölt boltos áruhiány biztosításokat 1920. január hó 1-én törölte.

Erre való tekintettel felkérjük a szövetkezetek igazgatóságát, hogy ott, ahol ilyen áruhiány biztosítás volt, jelentse azt a központunknak és egyidejűleg alapszabályszerű felelősségére való tekintettel intézkedjen, hogy a boltos óvadéka a megszűnt áruhiány-biztosítás helyett megfelelő összegre egészítsék ki. Az óvadék csak készpénz, vagy tehermentes ingatlanra történő bekebelezés lehet.

Áruosztályunk értesíti a szövetkezeteket, hogy raktárunkba utóbb a már hirdett árukon kívül az alábbi cikkek érkeztek. Kérjük szövetkezeteinket, hogy ezen áruból is sürgősen rendeljék meg szükségüket, mert abban a helyzetben vagyunk, hogy szövetkezeteink rendelését azonnal elintézhessük és előre is biztosítjuk, hogy a legolcsóbb versenyképes árakon fogjuk az árukat számlázni.

Fűszer- és gyarmatáru:

Kristály cukor

Rizsek:

Seigon glose I.

Seigon " matt.

Kávék:

Santos E-o-I

Rio

Salvator

Fűszer:

Babérlevél

Bors 1/1

" tt

Fahéj 1/1

Frankkávét vegyes

Gyömbér hámozott

Kakaó

Köménymag

Mogyoró tt.

Mandula

Macaroni

Majoránna

Magvas mazsola

Méz

Oroszhal

Paprika

Record kávé

Szardinia

Szerecsendió virág

Szerecsendió

Szegfűbors 1/1

Szegfűbors tt.

Szitkávét

Táblaolaj I. aiscj

Tea arange Peció I. rendű

Vanília Bourbon

Levestészta.

Cukorkaárúk:

Cukorka sup.

" melissa

" melange

" fources

" üvegdráge

" corzó keverék

Csokoládé

Háztartási és vegyi áruk:

Borax 1/1

Borkő

Antracén tinta 0

" " 1

Buzakeményítő

Rizskeményítő

Gyertya

Antracén tinta 1/2

" " 1

Citrompótló

Cipész szurok 1/20

Cipő crém E

" " mágnás üvegben

Derma salicil

Écet hidrátja

Enyv barna

Gipszpor

Gummiarabicum

Indigó papir

Keményítő pótló

Kénrud

Kénvirág

Kékitőviz

Kékitőpapir

Kénlap

Kréta vágott

Marószóda (lugkő)

Másoló 1/2 tinta

Mosószóda

Salalcali

Sikpor

Smirgli papir

Salamiák 1/1

" tt.

Szalicil 1/2 és 1/1 kg. dob.

Szidol 3

" 4

Timsó

Tömjén

Vaniliás sütőpor

Vaspor 1 láda 500 drb.

Zacherlin kicsi

" közép

" nagy

Gazdasági cikkek:

Hangya kasza 65 cm.

" " 70 "

" " 75 "

" " 80 "

" " 85 "

" " 90 "

Kaszakarika 1/1.

" 1/2

Kaszakalapács

Kaszaüllő

Kaszakő horgany jegyű 8 cm.

" " fehér, fekete, piros 9 cm.

Kaszaélesztő gép

Kaszakótok zománcozott

" horganyzott

Kaszanyél

Fogas sarló 0

" " 00

Tengeri morzsoló

Hegyes ásó, kubikus és szegedi

Földhányó lapát

Istálló lapát

Kapa chotini, besztercei, torockói, hu-

nyadi, fogarasi

Marhaszajkosár ónozott

Ékek és ekealkatrészek:

Váltóeke gerendellyel a gyárm.

Bácskai ekefej 150

" ekekés 150

" ekekormány 150

" eketalp 50

" ekecsoroszllya 150

Váltóeke támasz

" csucs

" kés

" kormány

Talpcsavar

Ekekés csavar

Vidats ekekés

" " fej

Perge ekefej

Az áruszállításokra vonatkozólag ér-

tesítjük a szövetkezetek vezetőségét, hogy

a darabáruszállítás bizonyos tekintetben

korlátozva lett, mert hetenként csak 2 nap

lehet árut továbbítani Tövisen át, hétfőn

és kedden; Székelykocsárdon át Maros-

vásárhely, Gyergyószentmiklós és Csik-

szereda, valamint Kolozsvár irányában

pedig csak szerda és csütörtök napokon.

Az esetleges szállítási késedelmek

ebben lelik magyarázatukat, azonban fenn-

akadást egyáltalában nem okoznak. Kérjük

a szövetkezetek vezetőségét, hogy a sür-

gős rendelések megtételénél sziveskedje-

nek figyelembe venni ezen szállítási kor-

látozást is.

A mellékletet szerkesztő:

DR. HARMATH JÁNOS.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED.

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

sz. E. G. E. titkára.

Megjelenik hetenként.